

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA

(từ 26/8 đến 1/9/2013)

- Hội nghị đặc biệt các Bộ trưởng ASEAN-Trung Quốc
- Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN mở rộng
- Tàu Trung Quốc nhích dần về phía Bãi Cỏ Mây
- Tổng thống Philippines hủy chuyến đi Nam Ninh, Trung Quốc
- Việt Nam yêu cầu Trung Quốc hủy mẫu tem vi phạm chủ quyền Việt Nam
- Singapore khẳng định lập trường nhất quán về tranh chấp biển
- Ấn Độ phản đối sử dụng vũ lực ở Biển Đông
- Mỹ cảnh báo về tranh chấp biển ở châu Á

Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Trung Quốc phản đối quốc tế hóa vấn đề Biển Đông. Tham dự hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN mở rộng hôm 29/8 tại Brunei, Bộ trưởng Quốc phòng Trung Quốc Thường Vạn Toàn khẳng khái rằng Bắc Kinh phản đối bất kỳ phương pháp tiếp cận đa phương nào để giải quyết tranh chấp trên Biển Đông. Theo ông Toàn, tranh chấp Biển Đông không nên làm tổn hại mối quan hệ giữa Trung Quốc với ASEAN bởi “ASEAN không có vai trò trực tiếp trong các bất đồng” ở Biển Đông và “những tranh chấp này nên được giải quyết bởi các nước liên quan trực tiếp.”

Ngoại trưởng Trung Quốc: “Trung Quốc không né tránh tranh chấp biển.” Phát biểu tại cuộc họp với ngoại trưởng các quốc gia ASEAN hôm 29/8, Bộ trưởng Ngoại giao Trung Quốc Vương Nghị tuyên bố: “Chúng tôi không né tránh các vấn đề hiện có. Tình hình Biển Đông hiện đang ổn định. Khi quan sát tình hình các

khuvực khác trên thế giới, chúng ta nên cảm thấy vui mừng.”

Đài Loan xây cảng trái phép tại Trường Sa. Đài Loan đang có kế hoạch chi hơn 100 triệu USD để xây bến cảng tại đảo Ba Bình thuộc quần đảo Trường Sa. Theo một nghị sĩ Đài Loan, bến cảng mới, dự kiến xây xong vào năm 2016, sẽ có thể đón các tàu hậu cần cỡ lớn, thậm chí cả tàu khu trục nhỏ. Ông này còn cho biết một khi cầu cảng mới hoàn thành, đường băng trên đảo Ba Bình sẽ được kéo dài.

+ Việt Nam:

Yêu cầu hủy mẫu tem vi phạm chủ quyền Việt Nam. Vừa qua, Bưu chính Trung Quốc đã phát hành bộ tem phổ thông sáu mẫu mang tên “Mỹ lệ Trung Quốc,” trong đó có một mẫu tem mang tên “Tam Sa Thất Liên Dữ” in hình các đảo thuộc quần đảo Hoàng Sa của Việt Nam. Cơ quan Bưu chính Việt Nam phản đối hành động nêu trên của Bưu chính Trung Quốc và yêu cầu Bưu chính Trung Quốc tôn trọng sự thật, hủy ngay mẫu tem, phong bì và bưu ảnh in hình các đảo thuộc quần đảo Hoàng Sa của Việt Nam.

Trang bị ba tàu tuần tra hiện đại cho cảnh sát biển. Sáng 26/8, tại Hải Phòng, Tổng cục Công nghiệp Quốc phòng đã tổ chức lễ bàn giao đưa vào sử dụng 3 tàu cảnh sát biển mang các số hiệu CSB 8003, CSB 2015, CSB 2016 cho Cục Cảnh sát biển. Sự kiện này đánh dấu bước phát

triển về trang bị ngày càng hiện đại đối với lực lượng cảnh sát biển Việt Nam nhằm đáp ứng với yêu cầu thực hiện chức năng quản lý Nhà nước về an ninh, trật tự an toàn trên biển. **Cục Cảnh sát biển Việt Nam được đổi thành Bộ Tư lệnh Cảnh sát biển.**

+ *Philippines:*

Tòa Trọng tài xử vụ kiện của Philippines ra yêu cầu. Tòa Trọng tài đã đưa ra Trình tự Thủ tục đầu tiên, trong đó vạch thời gian biểu ban đầu cho quá trình phân xử cũng như thông qua Quy định về Trình tự Tố tụng. Trong thông cáo báo chí đưa ra ngày 27/8, “Tòa Trọng tài đề nghị Philippines hoàn thiện bộ hồ sơ kiện Trung Quốc, trong đó có các vấn đề liên quan tới thẩm quyền của Tòa Trọng tài, tính pháp lý trong yêu sách của Philippines ngày 30/3/2014.”

Tổng thống Philippines hủy chuyến đi Nam Ninh, Trung Quốc. Hôm 28/8, Tổng thống Philippines cho biết sẽ tham dự triển lãm thương mại ASEAN-Trung Quốc khai mạc vào ngày 3/9 tại thành phố Nam Ninh, Quảng Tây, Trung Quốc. Tuy nhiên, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Philippines Raul Hernandez hôm 29/8 cho biết: “Trung Quốc đã yêu cầu Tổng thống Aquino tới thăm Trung Quốc vào một thời điểm thích hợp hơn. Tổng thống quyết định không tham dự CAEXPO sau khi cân nhắc đề nghị của Trung Quốc.” Bộ Ngoại giao Trung Quốc thì cho hay: “Bắc Kinh chưa từng gửi lời mời tới Tổng thống Philippines.”

Tàu Trung Quốc nhích dần về phía Bãi Cỏ Mây. Ngày 28/8, Tổng tham mưu trưởng quân

đội Philippines tướng Emmanuel Bautista cho hay Trung Quốc vẫn duy trì từ 2 đến 5 tàu hiện diện xung quanh bãi cạn Scarborough và Bãi Cỏ Mây. Một số tàu Trung Quốc đã nhích thêm khoảng 4 km về phía Bãi Cỏ Mây. **Tướng Emmanuel Bautista** cũng cho biết, quân đội Philippines sẽ kiên trì chính sách “không đối đầu” ngay cả khi Manila đang tăng cường năng lực quân đội cũng như mong muốn Mỹ gia tăng hiện diện quân sự ở nước này. Philippines đang xây dựng khả năng “phòng thủ tối thiểu đáng tin cậy” để bảo vệ lãnh thổ của mình.

+ *Singapore:*

Singapore khẳng định lập trường về tranh chấp biển. Phát biểu với báo giới ngày 26/8 nhân chuyến thăm chính thức Trung Quốc, Thủ tướng Singapore ông Lý Hiển Long khẳng định Singapore duy trì một lập trường nhất quán và bày tỏ hy vọng tất cả các nước sẽ ôn hòa và kiềm chế, đồng thời duy trì một môi trường hòa bình, không căng thẳng tại Đông Nam Á. Ông Lý nêu rõ tất cả các nước trong khu vực sẽ bị tác

động xấu nếu có căng thẳng hoặc va chạm xảy ra.

+ Malaysia:

Quan điểm của Malaysia về việc Trung Quốc tuần tra trên biển. Trả lời phỏng vấn tại Brunei hôm 28/8, Bộ trưởng Quốc phòng Malaysia Hishammuddin cho biết Malaysia không cảm thấy lo lắng về việc tàu tuần tra Trung Quốc thường xuyên qua lại trong khu vực biển gần quốc gia này. “Bạn có kẻ thù, không có nghĩa kẻ thù của bạn cũng là kẻ thù của tôi. Trung Quốc có thể tuần tra hàng ngày miễn mục đích của họ không phải là để đi đến chiến tranh. Tôi tin rằng giữa chúng ta có mức độ tin tưởng đủ để không bị thay đổi bởi cảm xúc hay các quyết định chính trị hàng ngày.”

+ Ấn Độ:

Ấn Độ phản đối vũ lực ở Biển Đông. Phát biểu tại hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN mở rộng hôm 29/8, Thứ trưởng Quốc phòng Ấn Độ ông Jitendra Singh cho biết: “Chúng tôi phản đối việc sử dụng vũ lực hoặc đe dọa sử dụng vũ lực. Chúng tôi hy vọng rằng tất cả các bên tranh chấp trên Biển Đông sẽ thực hiện Tuyên bố chung về ứng xử của các bên trên Biển Đông năm 2002 và hợp tác cùng nhau đảm bảo giải quyết một cách hòa bình các tranh chấp phù hợp với luật pháp quốc tế. Ấn Độ kêu gọi tất cả các bên liên quan thúc đẩy các cuộc thảo luận về Bộ Quy tắc ứng xử của các bên trên Biển Đông trên cơ sở đồng thuận.”

+ Mỹ:

Mỹ giúp Philippines xây hệ thống giám sát bờ biển. Tập đoàn khí tài quân sự Raytheon của Mỹ vừa ký hợp đồng trị giá 18 triệu USD để xây dựng một trung tâm giám sát biển cho Philippines. Dự kiến, công trình này sẽ hoàn tất vào tháng 7/2015. Ngoài thiết kế và xây dựng, tập đoàn Raytheon sẽ hỗ trợ lắp đặt thiết bị, huấn luyện nhân sự, xử lý thông tin.

Mỹ cảnh báo về tranh chấp biển ở châu Á. Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Chuck Hagel ngày 29/8 cảnh báo căng thẳng đang ngày càng tăng ở các vùng biển có tranh chấp ở châu Á sẽ làm tăng nguy cơ của một cuộc xung đột nguy hiểm mang tính chất quốc tế. Phát biểu tại Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN Mở rộng (ADMM+), ông Hagel cho rằng: “Các hành động trên biển để thúc đẩy yêu sách chủ quyền sẽ không làm tăng tính pháp lý cho yêu sách của các bên. Thay vào đó, nó sẽ làm tăng nguy cơ đối đầu, phá hoại sự ổn định trong khu vực và làm lu mờ đi các triển vọng về mặt ngoại giao.”

Mỹ muốn sử dụng căn cứ quân sự của Philippines trong 20 năm. Trợ lý Ngoại trưởng Philippines ông Carlos Sorreta, người tham gia đàm phán với Mỹ về việc tăng quân Mỹ hiện diện tại Philippines, hôm 31/8 cho biết: “Đối với người Mỹ, những thỏa thuận kiểu này của họ thường có thời hạn trong 20 năm. Trong khi đó, Philippines đang tìm cách đàm phán rút ngắn khoảng thời gian này.” Tuy nhiên, ông Sorreta không đưa ra khung thời gian cụ thể mà Philippines sẽ đề nghị lại.

Quan hệ các nước

Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ thăm chính thức Indonesia. Trong hai ngày 26-27/8, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Chuck Hagel đã có chuyến thăm tới Indonesia và có cuộc hội đàm với người đồng cấp Purnomo Yusgiantoro. Ông Hagel nêu rõ việc thúc đẩy các mối quan hệ với các quốc gia Đông Nam Á là một phần quan trọng trong chiến lược xoay trục sang châu Á-Thái Bình Dương và Mỹ sẽ tiếp tục thực thi chiến lược này. **Bộ trưởng** Hagel cũng tiết lộ rằng Mỹ sẽ bán cho Indonesia 8 chiếc trực thăng Apache mới. Thỏa thuận trị giá 500 triệu USD, bao gồm cung cấp ra-đa, công tác huấn luyện và bảo dưỡng.

Việt Nam - Philippines tăng cường hợp tác quốc phòng. Ngày 26/8, Bộ trưởng Quốc phòng Việt Nam Phùng Quang Thanh đã có cuộc gặp với người đồng cấp Philippines Voltaire Gazmin ở Trại Aguinaldo, thành phố Quezon. Tại cuộc hội đàm, lãnh đạo quốc phòng hai nước đã đánh giá quan hệ quốc phòng Việt Nam-Philippines trong thời gian qua và trao đổi các sáng kiến hợp tác quốc phòng, an ninh cũng như chia sẻ kinh

nghiệm trong lĩnh vực cứu trợ nhân đạo, tìm kiếm, cứu hộ.

Hội nghị hẹp Bộ trưởng quốc phòng ASEAN. Sáng 28/8, Hội nghị hẹp Bộ trưởng Quốc phòng Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ADMM Retreat) đã khai mạc tại thủ đô Bandar Seri Begawan của Brunei. Tại hội nghị, các bộ trưởng đã tập trung thảo luận về tình hình an ninh khu vực, thúc đẩy hợp tác và hợp tác quốc phòng trong khuôn khổ ASEAN và các nước đối tác, đánh giá quá trình hợp tác trong một năm qua giữa các nước trong khu vực cũng như với các nước đối tác. **Bên lề ADMM Retreat**, có cuộc gặp không chính thức ASEAN-Mỹ. Tại cuộc gặp, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Chuck Hagel khẳng định mặc dù gặp những khó khăn tài chính nhưng Mỹ vẫn thực hiện chính sách tái cân bằng ở khu vực châu Á-Thái Bình Dương; Mỹ mong muốn hợp tác với các nước ASEAN trên các lĩnh vực, ủng hộ một cơ chế hợp tác khu vực với ASEAN đóng vai trò trung tâm. Mỹ mong muốn những tranh chấp trên Biển Đông được giải quyết một cách hòa bình và Mỹ sẽ tiếp tục đóng góp vào hòa bình, ổn định trong khu vực.

Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN mở rộng. Sáng 29/8, Bộ trưởng Quốc phòng cùng quan chức quân sự các nước ASEAN và tám nước đối tác đã tham dự Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN Mở rộng (ADMM+) tại Brunei Darussalaam. Tại hội nghị, các bộ trưởng

tập trung thảo luận về các vấn đề an ninh khu vực và quốc tế; đánh giá những tiến bộ đạt được trong các lĩnh vực hợp tác thực tế đã đề ra tại cách đây hai năm tại Hà Nội và đề ra chiều hướng phát triển trong hai năm tới khi nhóm họp tại Malaysia vào năm 2015. **Chiều 29/8**, Hội nghị ADMM+ kết thúc với lễ ký Tuyên bố chung Bandar Seri Begawan. Trong Tuyên bố chung, các bộ trưởng tái khẳng định tầm quan trọng chiến lược của ADMM+ và sự cần thiết phải hợp tác với nhau chặt chẽ hơn.

Cần giải quyết tranh chấp Biển Đông trong hòa bình. Ngày 29/8, phát biểu Hội nghị ADMM+, Bộ trưởng Quốc phòng Việt Nam, Đại tướng Phùng Quang Thanh cho rằng đối với tranh chấp biển, các nước cần giải quyết hòa bình, thông qua đối thoại trên cơ sở luật pháp quốc tế, đặc biệt là Công ước Liên hợp quốc về Luật Biển 1982 và Tuyên bố cấp cao nhân kỷ niệm 10 năm thiết lập quan hệ đối tác giữa ASEAN và Trung Quốc, sớm tiến tới việc ký kết Bộ quy tắc ứng xử ở Biển Đông (COC), bảo đảm an ninh, an toàn hàng hải.

Hội nghị đặc biệt các bộ trưởng ASEAN-Trung Quốc. Ngày 29/8, Hội nghị các bộ trưởng Ngoại giao ASEAN-Trung Quốc kỷ niệm

10 năm thiết lập quan hệ đối tác chiến lược ASEAN-Trung Quốc đã diễn ra tại Bắc Kinh. Tại hội nghị, các bộ trưởng nhất trí ASEAN và Trung Quốc cần phát huy đà phát triển, đưa quan hệ đối tác chiến lược phát triển lên tầm cao mới. Hội nghị nhấn mạnh tầm quan trọng của việc duy trì hòa bình, ổn định và an ninh, an toàn và tự do hàng hải, giải quyết hòa bình các tranh chấp ở Biển Đông trên cơ sở luật pháp quốc tế và Công ước Liên hợp quốc về Luật Biển 1982, thực hiện đầy đủ và hiệu quả DOC, và sớm tiến tới COC.

Mỹ-Philippines tăng cường hợp tác quân sự. Ngày 30/8, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Chuck Hagel đã có cuộc thảo luận với Tổng thống Philippines Aquino về việc tăng cường sự hiện diện của quân đội Mỹ ở Philippines. Phát biểu tại cuộc họp báo sau đó, ông Hagel cho biết hai bên tái khẳng định tiến bộ đạt được trong các cuộc đàm phán, “Các tiến triển rất đáng khích lệ và đáng hoan nghênh. Tôi nhận thấy các phái đoàn đàm phán của chúng tôi đang nỗ lực để hoàn thành thỏa thuận khung trong tương lai gần.” Theo ông Hagel, “Mỹ sẽ không tìm cách thiết lập các căn cứ thường trực ở Philippines vì động thái này sẽ thể hiện sự trở lại của tâm lý Chiến tranh Lạnh lỗi thời. Thay vào đó, Mỹ đang áp dụng mô hình mới về hợp tác quân sự có lợi cho cả hai nước.”

Phân tích và đánh giá

“Nhật đang bắn tín hiệu cảnh báo tới Trung Quốc?” của *Yoichiro Sato*. Ngày 27/7, Thủ tướng Nhật Shinzo Abe đã đưa ra đề nghị cung cấp 10 tàu tuần tra bờ biển cho Philippines thông qua một khoản vay như một phần trong thỏa thuận về hải quân giữa hai nước. Việc Trung Quốc củng cố lực lượng hải quân tại Biển Hoa Đông và Biển Đông là một trong những lý do khiến Nhật hỗ trợ cho Philippines. 10 tàu tuần tra mới được bổ sung cho lực lượng Tuần duyên Philippines sẽ không làm thay đổi đáng kể cán cân sức mạnh quân sự vốn đang nghiêng về phía Trung Quốc, tuy nhiên sự hỗ trợ của Nhật chuyển đi một thông điệp rõ ràng rằng nước này đang theo dõi rất sát sao các hành động của Trung Quốc. Lý do thứ hai đó là theo quan điểm của những nhà lãnh đạo bảo thủ hiện thời của Nhật, cam kết “tái cân bằng” của Tổng thống Obama cần phải được đi cùng với việc triển khai lực lượng quân sự trên thực tế. Theo cách nhìn này, quyết định viện trợ của Nhật cũng là một động thái khiến Mỹ phải thể hiện cam kết một

cách rõ ràng hơn cho an ninh khu vực. Cuối cùng, sự hỗ trợ của Nhật cho Philippines có thể cho ASEAN thấy rằng nước này đang ủng hộ sự đoàn kết của ASEAN trong vấn đề Biển Đông. Việc ASEAN và Nhật củng cố mối quan hệ ngoại giao giữa họ là một việc làm cần thiết trong bối cảnh Trung Quốc đang ngày càng lớn mạnh. Động thái của Nhật có thể chưa đủ để tạo ra một mạng lưới kiềm tỏa Trung Quốc, nhưng sẽ giúp cổ vũ cho một ASEAN đoàn kết, không bị ảnh hưởng bởi sự can thiệp của Trung Quốc. Tóm lại, quyết định tăng viện trợ cho Philippines của ông ASEAN có ba mục tiêu, đó là: cảnh báo Trung Quốc, thức tỉnh Mỹ, và trấn an ASEAN. ASEAN sẽ cảm thấy được trấn an khi Nhật cho thấy họ sẵn sàng tích cực hơn trong vai trò ngoại giao an ninh tại khu vực.

“Hòa bình tại Biển Đông – Mỹ có thể làm gì?” của *Khanh Vu Duc*. Ai cũng hiểu chiến tranh là điều mà tất cả các bên, kể cả Trung Quốc, không mong muốn, tuy nhiên câu hỏi đặt ra ở đây là làm thế nào để ngăn chiến tranh xảy ra? Những biện pháp phòng ngừa nào mà Mỹ có thể kỳ vọng trong việc giải quyết tranh chấp? Mấu chốt của tranh chấp Biển Đông đó là câu hỏi về chủ quyền đối với các vùng biển và các đảo. Chủ quyền là một vấn đề nhạy cảm, nếu không xử lý được vấn đề then chốt này, tranh chấp Biển Đông sẽ không thể giải quyết. Tuy nhiên, quá tập trung vào vấn đề chủ quyền sẽ khiến gia tăng nguy cơ xung đột. Do đó, như

một giải pháp tạm thời, câu hỏi về chủ quyền nên được đặt sang một bên để các bên cùng chấp thuận về một tạm ước, đặc biệt liên quan đến tranh chấp tại quần đảo Trường Sa do đây là tranh chấp liên quan đến nhiều quốc gia. Bản chất của tranh chấp này cần tất cả các quốc gia cùng hợp tác nhằm tìm kiếm một giải pháp có thể chấp nhận được. Một chương trình khai thác chung nguồn tài nguyên có thể không được tất cả các quốc gia liên quan chấp thuận. Tuy nhiên, khai thác chung sẽ giúp giảm căng thẳng tại khu vực. Mỹ không thể bắt ép Trung Quốc phải làm gì, tuy nhiên Mỹ có thể thuyết phục các bên liên quan xem xét một chương trình khai thác chung được quốc tế giám sát. Luật pháp quốc tế khó có thể đảm bảo được hòa bình, cho dù chỉ là hòa bình trong ngắn hạn; trong khi đó một giải pháp đa phương theo kiểu khai thác và thăm dò chung các nguồn tài nguyên – cho dù khó để thực thi – là một giải pháp khả dĩ. Với những quốc gia không sẵn sàng tham gia, Mỹ nên nói rõ với họ rằng đây không phải là một giải pháp lâu dài, mà đây là giải pháp tạm thời nhằm ngăn chặn, hoặc chí ít giảm thiểu nguy cơ xảy ra các cuộc đụng độ. Suy cho cùng, trong tương lai, Trung Quốc và các bên có tranh chấp bắt buộc phải đạt được một thỏa thuận về chủ quyền cho các tranh chấp lãnh thổ tại Biển Đông. Tuy nhiên, một bản thỏa thuận tạm ước chí ít cũng có thể mang lại hòa bình và kéo dài thời gian nhằm tìm một cách giải quyết triệt để cho tranh chấp Biển Đông.

“Bộ Quy tắc ứng xử - chìa khóa cho tranh chấp Biển Đông?” của *Aileen S.P. Baviera*.

Tiếp sau Hội nghị thượng đỉnh ASEAN, Ngoại

trưởng Trung Quốc Vương Nghị đã có chuyến công du tới Singapore, Thái Lan, Indonesia và Brunei. Trong chuyến công du này, ông đã gửi đi một thông điệp mà nhiều nước ASEAN mong muốn, đó là: đàm phán về Bộ Quy tắc ứng xử tại khu vực sẽ có tiến triển và Trung Quốc sẽ tham gia một cách tích cực vào quá trình này. ASEAN đã chấp thuận đề xuất này trên thông báo thành lập Nhóm Các nhân vật cấp cao và Chuyên gia. Tuy nhiên, vẫn có những dấu hiệu từ cả Trung Quốc và ASEAN cho thấy chúng ta chưa thể sớm lạc quan với tương lai của mối quan hệ ASEAN – Trung Quốc, đặc biệt liên quan đến Bộ Quy tắc ứng xử. Đầu tiên, tuyên bố của Trung Quốc vẫn nhấn mạnh rằng nhiệm vụ chính trong thời gian tới đó là thực thi Tuyên bố ứng xử của các bên năm 2002 (DOC), hơn là hoàn thành Bộ Quy tắc ứng xử có tính ràng buộc hơn (COC). DOC chỉ là một tuyên bố chính trị chứ không phải là một hiệp ước, và đây là kết quả của 3 năm đàm phán giữa ASEAN và Trung Quốc với mục đích ban đầu nhằm thông qua một bộ quy tắc ứng xử có tính ràng buộc. Thứ hai, Trung Quốc có thể sử dụng triển vọng sớm kết thúc COC để thuyết phục Philippines từ bỏ vụ kiện lên tòa trọng tài của ITLOS. Hoặc tìm cách cô lập Philippines với phần còn lại của ASEAN do nước này đã chọn một cách giải quyết đơn phương, dựa vào luật pháp khi mà viễn cảnh về một giải pháp chính trị đang dần trở thành hiện thực. Thứ ba, một thỏa thuận có tính ràng buộc, đặc biệt là khi thỏa thuận này tập trung vào việc ngăn chặn xung đột và tránh các cuộc đụng độ vũ trang trên biển, chắc chắn sẽ khiến cho sự

hiện diện và hoạt động của các cơ quan quốc phòng cũng như các cơ quan chấp pháp của các quốc gia tại đây gặp những trở ngại nhất định. Liệu các quốc gia tuân thủ một cách bình đẳng các cam kết mà họ đã thống nhất? Cuối cùng, Bộ Quy tắc ứng xử sẽ được các quốc gia khác cũng sử dụng Biển Đông và các nước ngoài khu vực có các hoạt động trên Biển Đông coi trọng đến mức nào, khi mà Bộ Quy tắc ứng xử là thỏa thuận áp dụng cho các bên tranh chấp hay nói rộng hơn là giữa ASEAN và Trung Quốc. Việc đưa ra những khó khăn trên không phải để giảm đi nhiệt huyết dành cho một COC đã phải chờ đợi quá lâu, mà để từ đó tránh được những khó khăn có thể có. Nếu trước đây chúng ta có một bộ quy tắc ứng xử thì nhiều vụ việc không mong muốn xảy ra đã không xảy ra. Tuy nhiên, đây vẫn là thời điểm tốt để chúng ta bắt đầu.

“Trung Quốc đang tìm cách cô lập Nhật và Philippines?” của Zachary Keck. Trong một vài tuần

gần đây, cả Philippines và Nhật đều đề xuất tổ chức một vài cuộc gặp gỡ với phía Trung Quốc nhằm hàn gắn mối quan hệ song phương đang trong giai đoạn căng thẳng. Tuy nhiên, Trung Quốc đã từ chối các lời đề nghị này. Vào thứ 5 tuần trước, Bộ Ngoại giao Philippines thông báo rằng Tổng thống Aquino sẽ hủy chuyến thăm tới Trung Quốc. Về phía Bắc Kinh, họ bác bỏ việc có đưa ra lời mời ông Aquino. Trung Quốc cũng nhiều lần từ chối đề xuất của Nhật tổ chức một cuộc gặp thượng đỉnh giữa hai nhà lãnh đạo hoặc giữa Bộ trưởng Ngoại giao của hai nước.

Gần đây nhất, Thứ trưởng Ngoại giao Trung Quốc Li Baodong cho biết nhiều khả năng sẽ không có cuộc gặp giữa Trung Quốc và Nhật bên lề hội nghị thượng đỉnh G20 tại St. Petersburg tuần này. Việc Bắc Kinh từ chối các đề xuất của Nhật và Philippines không có nghĩa rằng họ đang từ bỏ con đường ngoại giao tại khu vực. Ngược lại, Trung Quốc đang tích cực triển khai “cuộc tấn công quyền rũ” của họ tại khu vực Thái Bình Dương - Ấn Độ Dương. Ví dụ, tháng trước Ngoại trưởng Vương Nghị đã có chuyến công du 6 ngày tới Đông Nam Á. Chỉ có Nhật và Philippines là 2 quốc gia mà Trung Quốc không tiến hành các động thái ngoại giao. Điều này nhằm cô lập tranh chấp giữa Bắc Kinh với Tokyo và Manila với quan hệ giữa Trung Quốc và các quốc gia khác tại khu vực. Nói cách khác, bằng việc cho các nước khác thấy rằng các tranh cãi giữa Trung Quốc với Nhật và Philippines chỉ là ngoại lệ hiếm hoi trong quy tắc chung của họ đó là duy trì mối quan hệ tích cực với khu vực, Trung Quốc hy vọng sẽ giảm bớt sự quan ngại của khu vực với sự trỗi dậy cũng như với sự quyết đoán ngày càng tăng của mình. Mục tiêu của chính sách này đó là chuyển gánh nặng sang vai Tokyo và Manila, giúp nhiệm vụ lấy lại hình ảnh của Trung Quốc trở nên dễ dàng hơn, và khiến những nỗ lực của Nhật và Philippines nhằm tìm kiếm sự cảm thông của các nước khác trở nên khó khăn hơn./

Thực hiện: Đinh Tuấn Anh

Vũ Quang Tiệp